

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Constitutiones Variorum Pontificum in præcedentibus Editionibus
desideratas, summoque studio hinc inde conquisitas complectens

Luxemburgi, 1741

3. Decet nos, &c. Henrico VIII. Angliæ Regi tituluna Defensoris Fidei
confirmat: anno 1524.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74514](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74514)

quam præsentibus non expressam, vel totaliter non infertam vicem jurisdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, & de qua cuiusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Cæterum etiam volumus, & dicta Apostolica auctoritate decernimus, quod quilibet vestrum prosequi valeat articulum etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento Canonico præpeditus, quodque à dat. præsentium sic vobis & unicuique vestrum in præmissis omnibus, & eorum singulis, cæptis & non cæptis, præsentibus & futuris, & pro prædictis procedere, ac si prædicta omnia & singula coram vobis cæpta fuissent, & jurisdictione vestra & cuiuslibet vestrum de prædictis omnibus & singulis per citationem vel modum alium perpetuata legitime extitisset, & Constitutione prædicta semper Conservatoribus, & aliâ qualibet in contrarium editâ non obstante. Verum quia difficile foret præsentibus litteras ad singula, in quibus de eis fides forsân faciendâ fuerit, loca deferre, etiam volumus ac eadem auctoritate Apostolica decernimus, quod earum transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & Sigillo alicujus Curie Ecclesiasticæ seu personæ in dignitate Ecclesiasticâ constitutæ, munitis, in iudicio & alibi, ubi fuerit opus, eadem profus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ, præsentibus perpetuis futuris temporibus duraturis.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo Quingentesimo, vigesimo quarto, Pridie Non. Maji, Pontificatus nostri, anno primo.

Henrico VIII. Angliæ Regi titulum Defensoris Fidei confirmat: anno 1524.

CLEMENS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, carissimo in Christo Filio nostro Henrico, Angliæ Regi illustri, Fidei Defensori, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Decet nos, dono Dei Altissimi, in ea positos specula, unde omnium, ac præsertim eorum, qui Principatus & Imperia à Deo Optimo Maximo obtinuerunt, longè & latè merita prospicere possumus, ita benemerentibus habere promptam gratiam, ut si vè nostra iudicatio, quid & quantum unicuique tribuendum sit, & in iudicando sumus & in remunerando liberales, si vè Prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum id fuit arbitrium, quoque libentissimo animo comprobemus. Cum igitur tu Fili noster carissime Henrice, non uno & altero præclare facto, sed perpetuo instituto Vitæ tuæ Regis maximi Virtutem ita undique perfectam & absolutam præstitis, ut & arma, quibus plurimum vales, & Doctrinam ac Sapientiam, ex qua summam Laudem es adeptus, ad Deum & Dei Religionem defendendam semper contuleris, Fideique Sanctæ etiam Libro adversus Lutheri Hæresim, mira eruditione & eloquentiâ edito, extiteris Defensor ac penè Patronus, Felicis Recordationis, Leo decimus, Prædecessor & Frater Patruelis noster, de Consilio Fratrum suorum (de quorum numero tunc eramus) Sententia, te, ad cætera tua nomina Regalia atque ampla, Fidei Defensorem voluit appellari; atque hoc eximio titulo, non tam laude hominum, quam ex cælesti commendatione deprompto, Serenitatem tuam insignivit; quod nos ab illo factum iustissimè ac sapientissimè agnoscimus. Cum enim tuam & in regendis Populis tibi creditis iustitiam, & in amplissima potestate, pari clementia temperandâ, moderationem, & Christianæ Religionis integram, puram, inviolatamque observantiam, in Deum quoque ipsum, & omnia quæ Dei sunt, admirabilem quandam pie-

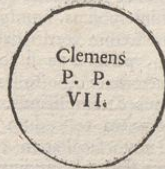
tatem respicimus, cum intelligimus & cernimus, quantum in bello consilio & virtute polleas, in pace, ut omnia ad subditorum salutem dirigenda putes, quemadmodum tu unus propemodum Regum omnium, inaudita quadam magnitudine ingenii, duo diversa Studia in unum conjuncta habeas, & quod in Doctrina & Sapientia positum quietem & suavitatem habet contemplationis, & quod in Tumultu Actionibusque Civilibus agitarum curam suscipit rectionis: In utroque verò usque adeo excellas, ut possis cum his, qui in singulis elaborarunt, maximis, & prudentissimis Principibus comparari. Hæc inquam de te cum cogitamus & agnoscimus, omnem humanam laudem, tua incredibili Virtute inferiorem statuamus necesse est: Atque hæc, tanto in te præstantiora admirabilioraque sunt, quod nullâ nequam querelâ violata, nulla commutatione voluntatis fuerunt interrupta, neque verò, aut privatæ cupiditatis causâ simulata, aut populari Gloriae data, sed vera & incorrupta virtus; nec Præmium aliud requisivit quàm semetipsam; & Theatrum unicum suæ Gloriae voluit esse Deum; Itaque in divinis ferme versata rebus; incredibilem quodammodo, & communi naturæ repugnantem celebritatem assecuta est: Nam Belli Labores & pericula ob eas causas suscipiuntur, ut aut ultio Injurie ab hostibus repetatur, aut plus habendi cupiditas expleatur, tu nullâ privatim læsus injuriâ, nullius rei alienæ appetens, ubi primum sensisti, Sanctam Sedem Apostolicam & Ecclesiasticam libertatem vocari in discrimen, tanquam pius Filius, Matris, tuam implorantis opem, voce excitatus, Bellum difficile atque arduum suscepisti, tuamque præstantissimam virtutem suis affectibus placatam & liberam alieni, acrem & animosam præbuiti: Deinde verò cum reconciliatis animis eorum, qui Sedi Apostolicæ vim afferebant, expediret Christianæ Republicæ arma ubique poni, tu quamquam Victor, & in hostium Agro, pluribus eorum jam urbibus expugnatis, Castra habens, in obtemperando tamen publicæ utilitati voluisti esse Princeps. Neque Armâ solum (id quod alii quoque egerunt, sed Victoriâ ipsam dimisisti; longè majorem & diviniorem Victoriâ nactus; vicili enim tuum animum, qui cæterorum omnium potuisset esse Victor. Ita cum cæteri Principes humanis quibusdam gradibus ad nobilitatem Famæ ascendant, tu ad singularem & inusitatam laudem cælestibus Operibus pervenisti. Secutum est tempus non minus damnosum Christianæ Fidei quàm turpe; quò (turbante Germaniam impiis & pravis Opinionibus Luthero) non mediocris in animabus Fidelium Labes facta est; quo tempore, tu cum armorum movendorum pro Fidei tutela occasionem non haberes, etiam præstantiora, & ad simile Opus accommodatiora, tui ingenii & Doctrinæ Arma vibrasti, Libroque, in Fidei Christianæ Sacramentorum defensionem, scripto ac divulgato, impiis Hæreticorum Conatibus obviam ivisti, qui quidem Liber, Sancto distante Spiritu, eis luminibus Ingenii scientiæque referuntur est, ut facile appareat, optimam naturam quocunque se verterit ad omnia aptam esse, optimam verò voluntatem, etiam Dei ope & munere in cunctis felicem esse & fortunatam; Propter quæ omnia, Titulum illum, & cognomen Fidei Defensoris, Serenitati tuæ per supradictum Prædecessorem nostrum, iustissimis & plurimis rationibus delatum, Nos quoque in Apostolicæ Potestatis plenitudine, beati Petri, & illius veri Successores, ex certa scientia, & propria voluntate nostra; approbamus, confirmamus, tibi que perpetuum & proprium deputamus. Deum Optimum Maximum Servatorem iustorum Regum supplicibus votis deprecantes, ut tantum, & Fidei suæ Sanctæ tam beneficium Regem cum diuturna Salute & Vita, in ipsius Consiliis, & factis omnibus secundans, ad ex-

tremum immortalis tibi Gloria paratâ largiatur, ut, cum cæteris tuis Titulis præstantibus & magnis, Pii, Victoris, semper Felicis, hoc præcipuum & maximum Fidei Defensoris Decus, ac Nomen, Te in Cælum usque & ad perennem illam Beatitudinem comitetur.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo Quingentesimo vigesimo tertio, Non. Martii, Pontificatus nostri, anno primo.

Ja. Sadoletus.
A. de Castillo.

In dorso,
Registrata apud me,
Sadoletum,

IV.
Ex Arch.
Angl.
Rimer.
Tom. XIV.
pag. 18.

De Jurisdictione Cardinalis Eboracensis ad visitandum, & reformandum loca religiosa, Leonis X. & Hadriani VI. Bullarum Innovatio, & Extensio: anno 1524.

CLEMENS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, dilecto Filio Thomæ, Tituli Sanctæ Cæcilie Presbytero Cardinali, nostro, & Apostolica Sedis in Regno Angliæ Legato de Latere, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Leet alias, felix recordationis Leo Papa Decimus Prædecessor noster, te ad carissimum in Christo Filium nostrum Henricum, Angliæ Regem, illustrem Fidei Defensorem, pro nonnullis arduis negotiis Reipublicæ Christianæ, suum, & Apostolicæ Sedis Legatum de Latere, ad certum tempus tunc expressum destinaverit. Et inter cætera, tibi omnia & singula loca Religiosorum, tam Virorum, quàm Mulierum, tam exempta, quàm non exempta, cujuscumque Status, Religionis & Ordinis fuerint, eorumque Præsidentes & alias Personas, tam in Capite quàm in Membris, quoties opportunum foret, per te vel alium idoneum, quem ad id deputandum duceres, Auctoritate Apostolicâ visitandi & reformandi, & de eorum vita & moribus inquirendi, castigandi, & puniendi, ac alia tunc expressa faciendi, & exequendi facultatem per quasdam litteras concesserit, non obstantibus quibuscumque Privilegiis, & Indultis Apostolicis, eisdem Locis & Ordinibus, sub quacunque forma verborum concessis, etiam in eis caveretur expressè, ut neminem, contra vel præter hujusmodi Privilegia & Indulta, ad se visitandum vel aliter admittere teneantur, nisi eorundem Privilegiorum & Indultorum expressa, ac de verbo ad verbum mentio fieret. Ipsæque Leo Prædecessor, Legationem & Facultatem hujusmodi diversis temporibus & facultatibus prorogaverit. Et piæ memoriæ Adrianus Papa Sextus, etiam Prædecessor noster, Legationem & Facultatem hujusmodi ad certum aliud tempus tunc expressum per alias suas innovavit. Et nos Legationem, Concessionem, Facultatem, & desuper concessas litteras prædictas innovaverimus, & extenderimus, & ampliaverimus, ac omnibus illis, quæ præfati Antecessores nostri in suis litteris noluerunt non obstat, derogaverimus, prout in singulis litteris prædictis, quas his pro expressis haberi volumus, plenius continetur. Tamen nonnulli Religiosi, se, prætextu Privilegiorum Apostolicorum suorum, exemptos esse asserentes, Facultates tibi circa præmissa à præfatis Prædecessoribus, & à nobis concessas in dubium revocari nitescentes, & tuam jurisdictionem declinantes, à visitationibus per te ad Religionis Conservationem,

Ecclesiasticorum Morum Restitutionem, & Lutheranae, aliorumque scandalorum, & Hæresium extirpationem institutis, appellarunt & provocarunt, nec non Appellationes & Provocationes hujusmodi, fortè in Romanâ Curia aut alibi committi obtinuerunt, prætendentes; inter cætera, Ordini suo seu forsan eorum alicui speciali Domui vel Conventui à Romanis Pontificibus esse concessum, ne quis Legatus de Latere eos visitet, in cujus Facultatibus non fieret tum Ordinis, tum Privilegiorum suorum de verbo ad verbum specialis & expressa mentio; & quòd in suis privatis regularibus institutis (quorum observationem se expressè novisse asserunt) sit cautum; ut suo generali Ministro firmiter obediant, quòd illi sic interpretantur, ut, sine illius generalis Ministri consensu, nullius alterius Jurisdictioni; inoffensâ Regulâ Sancti Francisci; parere aut quovis modò obtemperare possint. Nos igitur, cupientes, ut Tu, qui opere potens es & sermo, & ut accepimus, pro tuo erga Religionem & Cultum divinum, jugi Studio ad Reformationem Religiosorum locorum, infra limites tuæ Legationis consistentium, accuratissimè direxisti animum; cujusque eximia Virtus, Probitas & Fides à nobis comprobata multo majora pollicentur, ut feliciter ceptum munus hujusmodi ad optatum finem deducere, ac ut in dicto Regno vitia extirpare, ac virtutes plantare, ac horrendæ Lutheranae Pesti, & multis aliis in Ecclesia Dei indies serpentibus malis liberius occurrere possis, motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam; sed de nostra mera deliberatione ac certa Scientiâ, & de Apostolicâ potestatis plenitudine, nostras & Prædecessorum nostrorum litteras, etiam ad hoc, ut Circumspectio tua per te vel alium, seu alios omnia & singula Ecclesias, Monasteria, Domos, & alia loca, tam exempta, quàm non exempta quorumcumque; etiam Sancti Benedicti, Sancti Augustini, Cluniacensium, Præmonstratensium, Grandimontensium, Cartusienensium, ac prædicti & aliorum Mendicantium, etiam Prædicatorum, Carmelitarum Regularis observantiae, Sancti Francisci Ordinum, & Congregationum fuerint, & quocumque nomine censeantur, ac Prærogativis, & Privilegiis Apostolicis muniti sint, tam in Capite, quàm in Membris visitare, reformare, corrigere, ac delinquentes punire, castigare, & eorum sic expostentibus demeritis, etiam carceribus mancipare, ac Monasteriis, Domibus & Locis, nec non Dignitatibus, Officiis & Beneficiis Ecclesiasticis privare, & illos ab eis amovere, & alia in præmissis & circa ea necessaria, seu quomodolibet oportuna mandare, facere & exequi, ac ut prædictis & aliis Appellationibus & Provocationibus, quæ à quibuscumque Ordinum & Locorum prædictorum Visitacionibus per te factis &